

Saksbehandler:
Vera Irene Gjersøe

IC Nykirke-Barkåker, jernbane og deponier - dispensasjon fra reguleringsplan for overskridelse av grenseverdier for anleggsstøy hovedområde 4 - Skottåstunnelen med betongtunnel Viulsrød - saksfremstilling

Hovedutvalg for bygg, regulering og næring		524/19

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 gis dispensasjon fra reguleringsplan IC Nykirke – Barkåker, jernbane og deponier (planID 0701 00401) vedtatt 19.06.2018 bestemmelse § 2.4 *Støy, vibrasjoner og strukturlyd* for overskridelse av grenseverdier for anleggsstøy i hovedområde 4, Skottåstunnelen inklusive betongtunnel Viulsrød, i samsvar med søknad med dokumentnummer UVB-60Q-90009 datert 29.08.2019.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

1. Arbeidene i dagsonene skal utføres mellom kl. 07.00-19.00 på hverdager og mellom kl. 07.00-16.00 på lørdager.
2. Det skal være minst en sammenhengende pause på minst en time mellom kl. 11-13. Naboer og berørte skal opplyses om når pausene skal være, og pausene må samordnes med andre støyende arbeider i området.
3. Berørte naboer som kan dokumentere at de har særskilte behov skal få tilbud om alternativt oppholdssted.
4. Utbygger skal påse at støymengden fra anleggsplassen ikke medfører helseskade eller helsemessig ulempe ved omkringliggende boliger ved å gjennomføre støydempende tiltak ved behov. Med helsemessig ulempe menes forhold som etter en helsefaglig vurdering kan påvirke helsen negativt og som ikke er helt uvesentlig.
5. Varsling av naboer og andre berørte skal gjøres i samsvar med Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), 4.4 *Varsling av naboer m.fl.*
6. Der det er mulig skal permanente støytiltak etableres før oppstart av anleggsarbeidene.
7. Det skal benyttes støysvake arbeidsmetoder/-maskiner, og iverksettes effektive skjermingstiltak for å unngå unødig støy så langt det er mulig. Maskiner og anleggsutstyr må settes opp slik at sjenansen for naboer blir minst mulig.

8. Det skal utføres støymålinger, det skal føres logg over klager og utbygger må sørge for at det er tilgjengelig kontaktperson(er) mellom kl. 07.00-19.00 (kl. 16.00), jf. M128/2014 avsnitt 4.4 *Ved overskridelser av støygrensene.*

SAKSOPPLYSNINGER

BAKGRUNN

Bane NOR skal bygge ca. 14 km dobbeltspor dimensjonert for hastigheter opp mot 250 km/h mellom Nykirke og Barkåker. I nord kobles den nye banen inn på dobbeltsporet Holm-Nykirke som åpnet for trafikk i november 2016, og i sør kobles det på dobbeltsporet Barkåker-Tønsberg som åpnet i november 2011.

Det skal bygges tre tunneler på til sammen ca. 5,1 km og to bruer. Dagens Skoppum stasjon legges ned og blir erstattet av en ny moderne stasjon på Viulsrød ca. 1,8 km sørvest for dagens stasjon. Den nye stasjonen får tre spor til plattform, stor innfartsparkering, sykkelhotell og gode forbindelser til bil-, gang- og sykkelveier.

Tiltak på strekningene, utbygging av dobbeltspor Drammen – Kobbervikdalen og Nykirke – Barkåker, skal gi en reisetid på om lag 1 time mellom Oslo og Tønsberg og inntil fire tog i timen hver vei.

I forbindelse med utbyggingen vil det være anleggsaktiviteter som overskrider grenseverdiene for anleggsstøy angitt i gjeldende reguleringsplan, jf. 2.4 *Støy, vibrasjoner og strukturlyd*. Dispensasjonssøknaden beskriver hvilke aktiviteter som forventes å medføre overskridelse av grenseverdiene og hvordan Bane NOR i forkant og under arbeidene vil ivareta naboer og andre berørte.

Denne søknaden gjelder dispensasjon for overskridelse av gjeldende grenseverdier for anleggsstøy for arbeider med Skottåstunnelen inkludert betongtunnelen på Viulsrød, omtalt av Bane NOR som hovedområde 4.

Hovedutvalg for bygg, regulering og næring fattet følgende beslutning 25.06.2019 saksnummer 066/19:

Hovedutvalg for bygg, regulering og næring tar saken om utbygging av dobbeltspor Nykirke – Barkåker med beskrivelse av behandlingen av saker om overskridelse av grenseverdier for anleggsstøy til orientering. I anleggsperioden må Bane NOR:

1. Vektlegge å finne effektive avbøtende tiltak.
2. Forebygge og redusere anleggsstøy.
3. Oppføre permanente støytiltak der det er mulig før oppstart av anleggsarbeidene.
4. Gi god informasjon så tidlig som mulig til naboer og andre berørte.
5. Bruke flere kommunikasjonsmidler.
6. Bemanne vakttelefon på natten hvis det blir gitt dispensasjon for anleggsstøy om natten.

Hovedutvalg for bygg, regulering og næring ønsker referert dispensasjoner fra reguleringsbestemmelsene punkt 2.4 *Støy, vibrasjoner og strukturlyd* i tråd med etablert praksis. I tillegg ber hovedutvalget om orienteringer om klager på støy og andre avvik / hendelser gjennom anleggsperioden.

Kommunelegen og Enhet for plan og utbyggingstjenester er enige om at anleggsstøy skal behandles etter plan- og bygningsloven og ikke etter lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven).

FAKTISKE FORHOLD

Bane NOR har søkt om dispensasjon for overskridelse av grenseverdier for anleggsstøy for hovedområde 4; Skottåstunnelen inklusive betongtunnel Viulsrød, jf. reguleringsbestemmelsene 2.4 *Støy, vibrasjoner og strukturlyd*.

Utbyggingen av Nykirke-Barkåker skal gjennomføres som en totalentreprise; entreprenøren har ansvaret både for prosjektering og bygging basert på reguleringsplanen, forutsetninger satt av Bane NOR og myndighetskrav. Kontraktsformen medfører at Bane NOR, som byggherre, i større grad gir ytelsesbaserte spesifikasjoner enn detaljerte beskrivelser av hvordan de enkelte elementene skal bygges.

Entreprenøren får derved større frihet til å velge (teknisk) løsning og fremdrift, men det stilles strenge krav til entreprenøren for å dokumentere at løsningene som velges, tilfredsstillende de krav og har en kvalitet, som funksjonsbeskrivelsene tilsier.

Når det gjelder anleggsstøy, er entreprenøren ansvarlig for at kravene gitt av myndighetene overholdes, og at det dokumenteres i henhold til de krav som settes av Bane NOR og myndighetene. Bane NOR er ansvarlig for all kommunikasjon og kontakt med naboer og berørte. Dialog og rapportering til myndighetene gjøres av Bane NOR.

Hovedområde 4; Skottåstunnelen inklusive betongtunnel Viulsrød – en kort beskrivelse

Skottåstunnelen, som er en bergtunnel, planlegges drevet med vekseldrift, hvor ut- og innkjøring av masser primært vil skje via nordre tverrslag (fremtidig evakueringstunnel) i Føskeveien. Det skal også etableres en evakueringstunnel med portal på Løs.

Søndre del av Skottåstunnelen planlegges som en betongtunnel. Tunnelen vil bygges som en «cut and cover løsning». Dette er en konstruksjonsmetode for grunne tunneler hvor en grøft graves ut og overbygges med et overliggende støttesystem som er sterkt nok til å bære belastningen på det som skal bygges over tunnelen. Forskjæring og påhugg i overgang mellom betongtunnel og bergtunnel tas ut fra Viulsrød. Grunnet begrenset overdekning på deler av bergtunnelen på Løvås må det også etableres en kort betongtunnel som «cut and cover løsning» med bergtunnel på begge sider. Den korte bergtunnelen sør for betongtunnelen på Løvås kan det være nødvendig å ta ut fra sør.

Atkomst for arbeider knyttet til Skottåstunnelens søndre del (betongtunnelen) ivaretas med anleggsvei fra Rv. 19 liggende langs industriområdet på Viulsrød, der eksisterende atkomst til næringsområdet legges om.

Typiske anleggsaktiviteter i forbindelse med dette arbeidet vil være massetransport, sprengning, spunting, peling, veibygging og betongarbeider.

Beskrivelse av støyende anleggsaktivitet

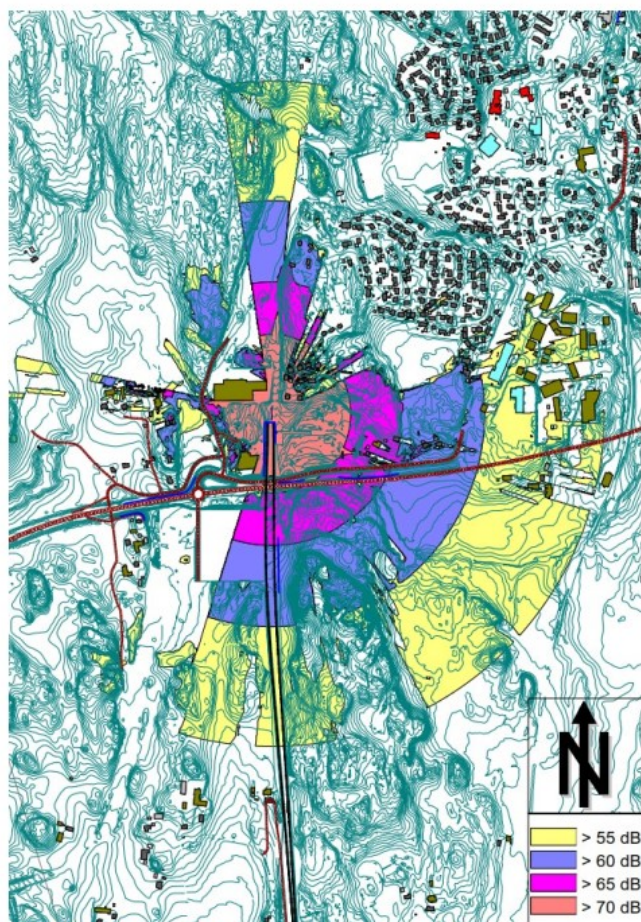
For hovedområde 4 er det antatt at enkelte aktiviteter knyttet til boring for sprengning, sprengning, spunting og peling tidvis vil kunne medføre overskridelse av grenseverdiene for anleggsstøy.

I forbindelse med reguleringsplanen er det utarbeidet en fagrapport for luftoverført støy; ICP-34-A-11096 *Fagrapport luftoverført støy*, hvor støy i anleggssituasjonen er omtalt. Gitt en del antatte beregningsforutsetninger ble det gjennomført prognoseberegninger av støy fra støyende anleggsarbeider og massetransport.

Beregningene som er gjennomført gir ikke en fullstendig oversikt over antall berørte naboer i anleggsperioden, men gir en indikasjon på hvor og for hvilke aktiviteter, støy vil skape ulemper for naboer. Det presiseres at de støyende aktivitetene vil forekomme på enkeltdager, og ikke sammenhengende gjennom hele anleggsperioden.

Søknaden har illustrasjoner av prognoseberegninger for de antatt mest støyutsatte områdene innenfor hovedområde 4, basert på typiske anleggsaktiviteter på enkeltdager (ett eksempel vises under). Alle beregningene er gjennomført i forbindelse med utarbeidelsen av ICP-34-A-11096

Fagrapport luftoverført støy, og det henvises til denne for ytterligere detaljer, <https://www.banenor.no/Prosjekter/prosjekter/vestfoldbanen/nykirke-barkaker/planerogdokumenter/>.

Figur 2-6: Beregnet støynivå L_d fra spunting ved Viulsrød

Avbøtende tiltak

Totalentreprenøren skal i forbindelse med detaljprosjektering og planlegging av anleggsgjennomføringen innarbeide støyskjermingstiltak (f.eks. voller og tette anleggsgjerder) i plan for riggområder og dagsoner. Samtidig skal arbeidene og aktivitetene planlegges slik at skjerming i størst mulig grad oppnås. Dette gjelder f.eks. plassering av brakker.

Der det er aktuelt og mulig skal totalentreprenøren etablere de permanente støytiltakene før oppstart av anleggsarbeidene.

Naboer og varsel

I brev datert 25.09.2019 med tittelen «Informasjon om anleggsstøy fra arbeidene med Skottåstunnelen» varslet Bane NOR 25.09.2019 mulig berørte. Fristen for å komme med innspill var 16.10.2019.

Det ble i varselet blant annet gitt følgende informasjon:

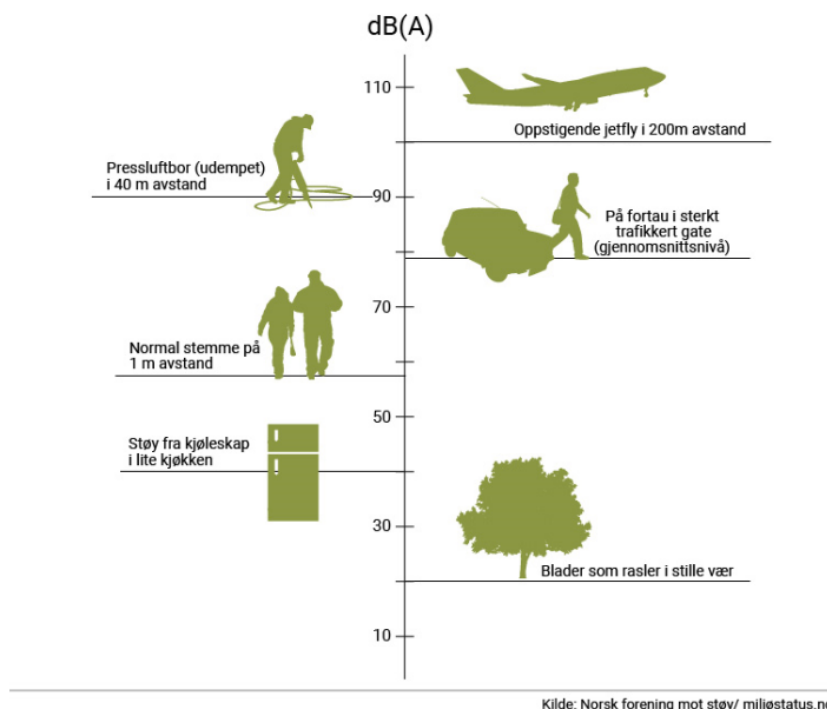
Retningslinjer og grenseverdier for støy

Bane NOR og entreprenøren må forholde seg til gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2016.

Retningslinjen angir at utendørs anleggsstøy ikke skal overskride 65 dB. Siden arbeidet med Skottåstunnelen er antatt å vare i mer enn 6 måneder, og har innslag av impulslyd og

rentoner, er grensen skjerpet, og grenseverdien satt til å være 55 db. Til sammenligning ligger en alminnelig samtale på omkring 65 dB, mens et rop når opp i omlag 80 dB.

LYDNIVÅ FRA FORSKJELLIGE KILDER

Kilde: Norsk forening mot støy/ miljøstatus.no

Arbeidstid

Anleggsarbeidene i dagsonene vil pågå mellom kl. 07.00 og 19.00 på hverdager og fra klokken 07.00 til 16.00 på lørdager. På søndager skal det ikke foregå arbeider i dagsonene.

Periodevis støy

Anleggsarbeidene vil hovedsakelig gjennomføres innenfor grenseverdiene. Det må imidlertid av og til utføres støyende arbeidsoperasjoner. Dette kan for eksempel være spunting eller peling (banking av stålplater eller stålrør/betongsøyler i bakken for å stabilisere grunnen) og boring. Sprengning, massetransport, veibygging og betongarbeid kan også periodevis gi støy som er over grenseverdiene.

Informasjon i forkant av støyende arbeider

Bane NOR vil i god tid før de støyende anleggsarbeidene sende ut informasjon til berørte naboer. Gjennom sms/brev vil det informeres om hvor det skal arbeides, hvilke arbeider som skal gjennomføres, forventet tidsrom for arbeidene og eventuelle utvidelser av arbeidstidene. Det vil også gis kontaktinformasjon. All informasjon vil være tilgjengelig på prosjektets nettside.

Personlige hensyn

Beboere med særskilte behov – for eksempel folk som jobber natt og er avhengige av å sove på dagen – oppfordres til å ta kontakt med prosjektet i tiden fremover mot anleggsstart. Personlige behov behandles særskilt. Noen ganger får berørte flytte til en annen bolig i spesielt støyende perioder.

Har du innspill?

Dersom det er forhold Bane NOR bør kjenne til i forbindelse med tanke på støyende arbeider i området, oppfordres det til å sende inn skriftlig innspill. Bane NOR gjør oppmerksom på at

alle innspill er offentlige og vil bli journalført, jf. lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) § 3. Taushetsbelagte opplysninger er unntatt offentlighet, jf. offl. § 13 og forvaltningsloven §§ 13.

I henhold til tilsendt varslingsliste har Bane NOR varslet 282 berørte. Bane NOR mottok ingen innspill relevante for dispensasjonssøknaden i forbindelse med høringen.

Bane NOR skriver i søknaden at de to uker før oppstart av støyende anleggsaktivitet vil gi naboer og berørte detaljinformasjon ved å oversende totalentreprenørens:

- Støysonekart med beregninger av støyende hovedaktivitet
- Fremdriftsplan med synliggjøring av hovedaktiviteter og detaljert varighet (støykalender)
- Beskrivelse av valg av arbeidsmetoder, utstyr, driftstider og mulige støyreduserende tiltak
- Plan for kontroll og dokumentasjon av støyforhold under gjennomføringen.

Varighet

Etablering av anleggsveier og byggegrøp på Viulsrød antas å starte opp rundt årsskiftet 2019/2020. Arbeidet med betongtunnelen antas å vare i 2 til 2,5 år.

LOVER OG FORSKRIFTER

Plan- og bygningsloven med forskrifter

Kommunedelplan for nytt dobbeltspor Nykirke – Barkåker (planID 0701 90006) vedtatt 31.10.2016

Reguleringsplan IC Nykirke – Barkåker, jernbane og deponier (planID 0701 00401) vedtatt 19.0.62018

IC Nykirke – Barkåker, behandling av overskridelser av grenseverdier for anleggsstøy, vedtak

25.06.2019 saksnummer HBRN-066/19

Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)

Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), M-128/2014

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

VURDERINGER

Dispensasjon innebærer at bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven fravikes i en konkret sak. Dispensasjon kan være midlertidig eller varig. Etter pbl § 19-2 første ledd står det at kommunen **kan** gi dispensasjon, men det er en forutsetning at kommunen finner at de to kumulative vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler. Det er tydelig uttalt i lovens forarbeider Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) at det må foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon i den enkelte sak.

Etter pbl § 19-2 fjerde ledd, skal kommunen i dispensasjonssaker særlig vektlegge statlige myndigheters eventuelle negative uttalelser. I utgangspunktet skal det ikke innvilges dispensasjoner dersom statlige rammer og statlige myndigheters ansvarsområder berøres negativt.

Det vil si at ingen har krav på å få dispensasjon. Det forutsettes imidlertid at kommunen må ha en saklig grunn for ikke å gi dispensasjon (og som ikke kan avbøtes gjennom dispensasjonsvilkår). Dispensasjon kan altså gis på vilkår, jf. plan- og bygningsloven § 19-2 første ledd. Dispensasjonsvilkår må ha til formål å forebygge, reparere, dempe eller kompensere for negative følger av at regelverket eller planen fravikes.

Dispensasjon skal begrunnes i generelle areal- og ressursdisponeringshensyn, og forhold knyttet til personlige, sosiale og økonomiske forhold skal normalt ikke tillegges vekt.

Det er kommunens vurdering at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt, og at de negative virkningene delvis reduseres med vedtakets vilkår.

Retningslinjer for begrensnig av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet er kapittel 4 i retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2016. Anbefalte grenser gjelder alle typer bygge- og anleggsvirksomhet, medregnet riving, restaurering, reparasjon o.l. De regulerer ulempene som driften kan medføre for anleggets naboskap, ved å sette grenser til utendørs og innendørs lydnivå, og ved å gi anbefalinger for hvordan arbeidene kan planlegges og innrettes på en mest mulig skånsom måte.

Reglene for bygg og anleggsstøy tar utgangspunkt i at støy fra alle arbeider skal prognoseres på forhånd. En skal alltid sørge for tidlig og nøyaktig varsling / kommunikasjon av/med naboskapet. Ved å følge anbefalingene i støyretningslinjen skal naboene få en forutsigbar støysituasjon.

Boliger er den bygningstypen som oftest gir klager på bygge- og anleggsstøy. Ved sterkt støyende arbeider og ved korte avstander vil det enkelte ganger være nødvendig å tillate overskridelser av støygrensene på dagtid. Tillatelse skal kun gis på vilkår av at punktene under kapittel 4.4 er gjennomgått og vurdert. Overskridelser av støygrensene på natt skal ikke forekomme med mindre det foreligger særlige grunner til dette. Terskelen for å tillate overskridelser på kveld og på natt skal være høyere enn på dagtid.

Spunting og pæling

I henhold til Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) regnes spunting og pæling som spesielt støyende aktiviteter, og går under kategorien impulslyd. Retningslinjen sier at impulslyd er kortvarige, støtvis lydtrykk med varighet på under ett sekund, jf. ISO 1996-1:2003.

Horten kommune viser til M128/2014, 4.4.1 *Avbøtende tiltak*. Ett av de administrative avbøtende tiltak som nevnes er at driftstiden for denne typen aktiviteter fastsettes til kl. 08.00-16.00. Kommunen har vurdert om redusert driftstid skulle innarbeides i vilkårene, men har vurdert at det vil ha betydelig virkning på fremdrift og kostnader.

Oppsummering

Ulempene vil kunne være betydelige for de som blir berørt, men byggingen av nytt dobbeltspor på Vestfoldbanen er av så stor samfunnsmessig betydning at fordelene vurderes å være klart størst etter en samlet vurdering. Ulempene ved overskridelser av grenseverdiene for anleggsstøy kan reduseres ved avbøtende tiltak, jf. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) og Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging M-128/2014.

Horten kommune legger til grunn at kommunen får innsyn i loggen over klager. Kommunen vil innkalle til møter hvor loggen og oppfølgingen diskuteres, og vil ta initiativ til å diskutere driftstider når kommunen finner dette nødvendig.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Ikke utredet.

MILJØ- OG FOLKEHELSEKONSEKVENSER

Folkehelseloven beskriver folkehelse som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Loven bygger på, og er samordnet med plan- og bygningsloven (pbl) som er det

generelle regelverk for å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner, jf. pbl § 1-1.

Støy er uønsket lyd. Det er ikke bare støynivået som er avgjørende for om en lyd er skadelig eller ikke. Hvor lenge støyen varer og hvor ofte man blir utsatt for den, er også viktig. Derfor måles støy over tid. Lyder som verken er skadelig for hørsel eller helse ellers, kan likevel betraktes som støy av den enkelte dersom de er forstyrrende, plagsomme, sjenerende eller til irritasjon.

Støynivå måles i desibel (dB). En alminnelig samtale ligger på omkring 65 dB, mens et rop når opp i omlag 80 dB. Skalaen er slik at hver gang lydeffekten dobles, øker desibelnivået med tre dB. Lydeffekten av for eksempel 83 dB vil derfor være dobbelt så høy som av 80 dB.

Støy kan forårsake hørselsskader, kan føre til helseplager og gi økt risiko for ulykker. Faktorer som frekvens, lydstyrke, eksponeringstid, hørselshvile og individuelle forskjeller spiller en rolle for om lyd er hørselsskadelig. Det er kommunens vurdering at overskridelsene av grenseverdier for anleggsstøy ikke vil være skadelig for hørselen.

Innenfor området som omfattes av dette dispensasjonsvedtaket, er det ikke barnehager, skoler eller helseinstitusjoner, men boliger og arbeidsplasser. I dagsonene skal det ikke pågå anleggsarbeid etter kl. 19.00 og frem til kl. 07.00 morgenen etter. Det skal ikke arbeides i dagsonene etter kl. 16.00 på lørdag og ikke på søndager.

Overskridelse av grenseverdiene for anleggsstøy vil kunne påvirke helse og trivsel negativt, og det vil derfor være svært viktig at det blir lagt vekt på avbøtende tiltak som kan redusere de negative virkningene. Kommunen vil påvirke dette ved å sette vilkår for dispensasjonen.

KONKLUSJONER / ANBEFALINGER

Kommunen legger til grunn at Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), kap. 4 *Retningslinjer for begrenning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet* og tilhørende veileder M128/2014, kap. 4.4 *Ved overskridelser av støygrense* følges, og at tekniske og administrative avbøtende tiltak gjøres så langt dette er mulig. Det gis dispensasjon på vilkår, og flere av vilkårene er utledet fra anbefalinger i retningslinjen og veilederen. Enhet for plan og utbyggingstjenester har drøftet vilkårene med kommunelegen.